

Spis treści

Zastosowanie kymoterapii podczas zajęć z dziećmi z trójką 21	5
Co to jest zespół Downa i co stanowi o naturze tego zaburzenia?	5
Zastosowanie zajęć kymoterapii w dzieci z zespołem Downa	8
Główne cele terapii	9
Skutki terapeutyczne	10

Zastosowanie kynoterapii podczas zajęć z dziećmi z trisomią 21

CO TO JEST ZESPÓŁ DOWNA I CO STANOWI O NATURZE TEGO ZABURZENIA?

Zespół Downa – jak wyjaśnia B. Stratford – nie jest chorobą, lecz częścią naszego bogatego i zróżnicowanego dziedzictwa biologicznego. „Każde dziecko obdarzone tym szczególnym rodzajem dziedzictwa – to nie tylko jakieś dziecko..., lecz konkretnie niepowtarzalne dziecko, które kryje w sobie jedyny w swoim rodzaju sekret, jaki przekazał mu obydwój rodzico: Matka i Ojciec” (wyowiedź matki dziecka z trisomią).

Najogólniej mówiąc, zespół Downa to określony zespół (kompleks) zaburzeń rozwojowych związanych z trisomią (2n + 1) – trzy, zamiast dwóch chromosomów 21, czyli obecnością dodatkowego, nadprogramowego chromosomu w parze 21. Dla wyjaśnienia można dodać, iż prawidłowa liczba chromosomów w komórce człowieka wynosi 46 i ten diploidalny zestaw chromosomów tworzą 22 pary autosomów, czyli homologicznych chromosomów samowychciznych, oraz para homologicznych chromosomów warunkujących płeć dziecka. W przypadku chromosomów płciowych zestaw chromosomów XX determinuje płeć żeńską, natomiast zestaw chromosomów XY płeć męską.

W przekazie dziedzicznym człowiek otrzymuje połowę chromosomów od matki, a połowę od ojca. W komórce jajowej i plemniku znajdują się po 23 chromosomy, tj. po jednym z każdej pary. W chwili zapłodnienia, czyli w momencie połączenia się jaja z plemnikiem, powstaje zygota, która w wyniku procesu mejozy każdej z nowo powstałych komórek przekazuje unikatowy kod genetyczny w postaci 23 chromosomów.

Zespół Downa jest jedną z odmian chromosopatii. Według światowych rankingów i danych szacunkowych zespół ten rozpoznawany jest u ok. 10% osób z diagnozą niepełnosprawności intelektualnej.

Można wyróżnić trzy odmiany zespołu Downa:

- **prasta trisomia** – spowodowana nierozdzieleniem się chromosomów w pierwszym lub drugim podziale mejozycznym,

- translokacja – spowodowana przemiennymi chromosomami 21 na jednym z chromosomów grupy D (11, 14, 15) lub G (21, 22).
- mozaika – obok komórek o prawidłowym kariotypie występują komórki z trzema chromosomami 21.

Finiszna odmiana pojawia się najczęściej, bo w około 90% przypadków tej choroby. Zsił dwie postaci – szorstkiej. Dzieci z tą odmianą rodzą się stosunkowo często. Rosną, doświadczenia podają, u występuje ona z częstotliwością około 1 : 800 przypadków.

Dzieci z zespołem Downa mają charakterystyczne cechy zewnętrzne. Ich głowa jest mała, okrągła, ze spłaszczoną potylicą. W jej wygiętych częściach pojawiają się następujące szczegóły: uszy są małe, zaokrąglone, o uproszczonej nasadzie, często górna część ucha jest muszeliowato zwinięta lub płaski ucha zanikają; uszy mogą być od górnej części lub całkowicie odsłonięte. U niektórych osób wystają kości jarzmowe, dolny fragment twarzy ma zaokrąglony kształt. U większości osób występują skądnie ułożone rzęsy powiekowe, mające często kształt migdała, u nasady nosa znajduje się zmaszczona naskłna. Nos jest mały, krótki, typy płaski, szeroki z zapadniętą nasadą. Wązki są grube. Język jest grubo, porażdowany, porokany łuszkami, wystający z ust. Większość osób posiada język wcięty i nieregularny, tal język – wadliwy. Charakterystyczny jest też grubo, miękki, gąsienicowy lub odwróty głę. Owełnienie zazwyczaj śluzki i szerokie. Klatka piersiowa jest najczęściej krętko i niekiedy zniekształcona, brzuch wypukłony, obwisły, z zaznaczoną wyraźnie fałdą przedlonową. Zewnętrzne narządy płciowe są zazwyczaj w normie, niekiedy tylko obserwuje się ich zanik. Prawie u wszystkich osób z zespołem Downa występuje wielkość Scapign i sławia. Wiele cech charakterystycznych występuje też w budowie kończyn dolnych i górnych. Stopy są bardzo często krótkie, małe, grube, nieregularne, przeważnie występuje szarlina w jednej łapie w obu stopach pomiędzy paluchem a drugim palcem.

U osób z zespołem Downa można zaobserwować nie tylko określone cechy zewnętrzne czy też stan niepełnosprawności intelektualnej najczęściej umiarkowanego i znacznego stopnia, ale również specyficzny profil poziomu rozwoju i przebiegu różnych procesów poznawczych.

W wieku od urodzenia do 4 lat występują opóźnienie w rozwoju poznawczym, które nasila się w wieku 2–4 lat. Ponadto obserwuje się trudności w wydławianiu odróżnionych dźwięków, wolniejsze przejście od gawędzenia do wypowiedzenia pełnowyrazowych słów i mówienia ich przemyśleń. Charakterystyczny jest też niższy poziom języka.